

En als weldra het vlokkengewemel opnieuw begint, stil en dof, al dichter en dichter, met schier loodrechte daling uit de looden, ademlooze lucht, — dan komt er beweging in de levend doode daar aan dat venster. En zij wendt zich af, de saamgewrongen handen als in wanhoop uitstrekkend in het van de rosse vlam doorflikkerde schemergrauw der kamer. En van hare lippen, geoeffend in de alleenspraken der eenzamen, breekt het los:

„Nóg meer? Nóg meer? — Moet dan het àl er onder? Moet de hemel zelf ons worden tot een graf? Moet het ons toedekken en bedelven, langzaam toedekken en bedelven, stil en kil, — eerst de aarde, dan de boomen, dan het huis — het àl onder die lijkwade, langzaam aanklimmend, zwijgend en wit?... Een storm, o mijn God! — een kletterende regen — een bliksemflits — een brand — een aardbeving — een onheil — een donderend nederkraken! Alles, alles liever, o mijn God, dan deze langzame verkleumingsdood! Alles liever, dan deze doffe, witte verstikking! Alles liever, dan deze bleeke, stille last, — last des zwijgens! — Geef mij kleuren weer, o mijn God, en woorden! Kleuren des levens weer, en woorden van verlossing!” — —

* * *

Nog rekt zij hare armen bezwerend hemelwaarts, nog stuiptrekt haar jammerende mond, — daar treedt een man binnen, bleek en donker als zij, met fletse, moede gelaatstrekken en haren vroeg vergrijsd. Hij sluit de deur, en zonder groet of woord, langzaam, lusteloos, zijn trage voetstap onhoorbaar in de molligheid der tapijten, gaat hij om in het vertrek. Hij gaat naar het venster en tuurt even in het grauwend wit naar buiten; hij gaat naar den haard en werpt er brandstof in, die vlammen doet opspringen, rood en blauw, lekkend het blinkende stalen rooster, zich spiegelen in het geflonker van glas en lijstwerk, schimmen van meubels ten dans voerend tegen den wand. Hij gaat af en aan, doelloos, zwijgend. Eindelijk steekt hij eene kleine, groen gekapte leeslamp aan, plaatst die op eene tafel nabij het vuur, neemt een blad op, schuift een stoel bij, zet zich neder, en leest.

Maar de strakke blik der vrouw, met een fronsen op hem gevestigd, schijnt hem te verontrusten, te hinderen. Hij geeft teekenen van ongeduld; hij werpt het pas geopende blad neer en vouwt een ander open.

„Wat sta je daar, Martha”, zegt hij, „als een zoutpilaar? — Waarom ga je niet zitten? Waarom lees je niet wat? — Heb je geen boek?”

Zij antwoordt niet, maar blijft roerloos, geleund tegen de vensterlijst, de rechter wang in gloed gezet door de haardvlam, de linker grauwbleek bij den killen, witten weerschijn van daarbuiten. Zij weet hoe zij die vraag van hem heeft te verstaan. Zij weet dat die vraag beteekent: Sta mij daar niet in den weg, met uwe starende oogen, uwe ledigheid, uw zwijgend verwijt! Ga heen — of maak u onmerkbaar!

Zij blijft. Dikwijls heeft zij gehoorzaamd en zich voor hem weggemaakt, eenzaam met hare tranen, of broedend over een boek dat zij niet las. Maar